

KS Folkevalgtprogram

27

*Fredrikstad kommune, 23.oktober
2023*

Dag-Henrik Sandbakken
Gudrun Haabeth Grindaker
Gjertrud Strand Sanderød

23

Først og fremst;
Gratulerer med
valget!

23 ~ 27

Dagens temaer

Hvorfor ble du folkevalgt?

Hva er kommunens samfunnsoppdrag?

Hva innebærer det å være folkevalgt?

Samspillet de folkevalgte i mellom

Samspillet med administrasjonen

Pauser underveis. Lunsj kl.11.15 og avslutning kl 16.00

Tidslinja

- Hvorfor ble jeg folkevalgt?
- Hvorfor søkte jeg jobb i kommunen?

23

27

Pause

Dette er kommunen

1

Kommunens samfunnsoppdrag

Kommunesektorens samfunnsoppdrag

[Link til filmen](#)

Kommunens oppgaver og roller

- Være en demokratisk aktør
- Yte offentlige tjenester
- Drive samfunnsutvikling
- Utøve myndighet

Arbeidsgiver for de ansatte

23 ~ 27

Foto: Shutterstock

Utfordringer for kommunal sektor

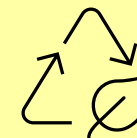
Mangel på kompetanse og arbeidskraft

Trangere økonomi krever tøffere prioriteringer

Demokratiet under press

Kort tid på å kutte klimautslipp og sikre naturmangfold

Økt helse- og omsorgsbehov

Digitaliseringsarbeidet er for lite samordnet

Flere står utenfor arbeids- og samfunnslivet

Økende risiko for kriser og uønskede hendelser

Hvordan ta lederskap?

En sterk stat

En kritisk og
årvåken presse

**SOM FOLKEVALGT ER
DU UNDER PRESS**

Forventninger fra
innbyggerne

Oppgavevekst og
komplekse prosesser

Fredrikstad 2040

KS – Kommunesektorens organisasjon

Våre roller

- Interessepolitisk aktør
- Arbeidsgiverorganisasjon
- Utviklingspartner

KS forhandler på vegne av kommuner og fylkeskommuner

- God forankring hos dere er viktig for å lykkes.
- KS ber om innspill basert på egne analyser og vurderinger.
- En god forhandlingsløsning skal favne alle parters prioriteringer.

23 ~ 27

Debattefte II – 2023

Mellomoppgjøret 2023

Foto: Adobe Stock

Dette er KS Viken

- I KS Viken jobber det 8 ansatte
- Vi har kontor i Oslo
- Vi arrangerer en rekke konferanser, samlinger og fagnettverk
- Vi er opptatte av å ha god kunnskap om kommunene våre!
- Deres tillitsvalgte sitter i fylkesstyret
- Vi har også et eget utvalg for kommunedirektører

Hold deg oppdatert!

- Du finner nyttig informasjon på www.ks.no
- Meld deg på [vårt nyhetsbrev](http://www.ks.no/nyhetsbrev) eller få nyhetsvarsling på temaer du er opptatt av: <https://www.ks.no/nyhetsvarsling/>
- Følg oss på Facebook: [KS Viken](https://www.facebook.com/ks.viken)

23

27

Pause

**Hva innebærer det å
være folkevalgt?**

2

Fredrikstad fremover:

Diskuter på bordet:

**Hva er det viktigste det nye
bystyret skal gripe fatt i, i denne
perioden?**

De folkevalgtes roller

Kommunestyrets oppgaver og ansvar

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen

Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen

Kommunestyret kan delegerere myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren

Hvordan ta folkevalgt lederskap?

Hvordan få en sak på dagsorden?

- Rette en forespørsel til lederen i møtet
 - Spørsmål
 - Interpellasjon/
representantforslag
 - Muntlig spørretime
- Fremme alternative forslag til vedtak
- Kreve å få en sak på saklista, ekstra bystyremøte
- Verbalforslag til budsjettet
- Bystyret/utvalgene som politiske verksteder

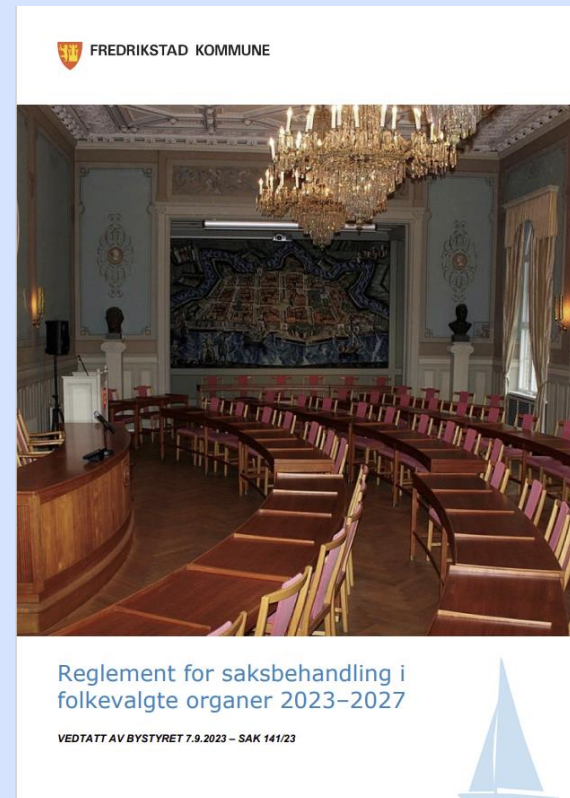
23 ~ 27

Foto: Siv Dolmen

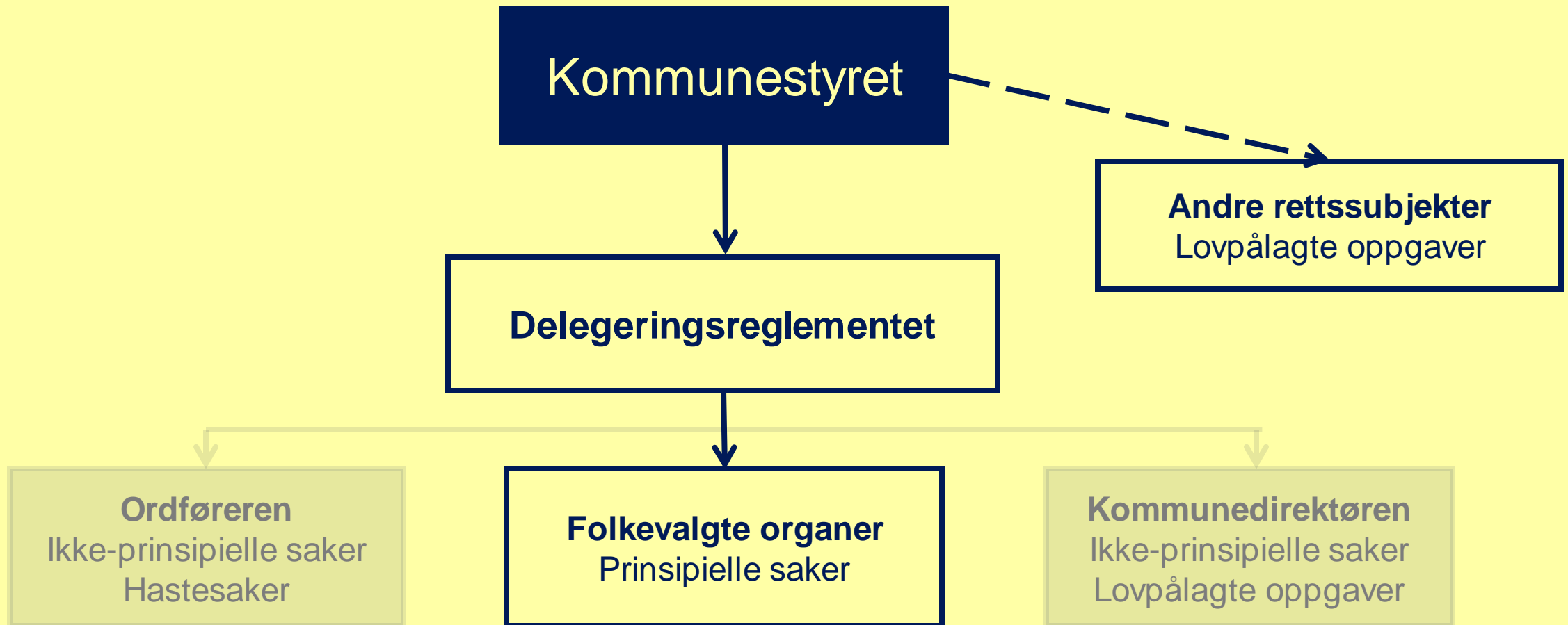

Fredrikstad

- Spørsmål
- Representantforslag
- [reglement-for-saksbehandling-i-folkevalgte-organer-i-fredrikstad-kommune-20232027---vedtatt-07.09.2023.pdf](#)
- [reglement-for-delegering-innstilling-og-folkevalgte-organer---vedtatt-19.10.2023.pdf \(fredrikstad.kommune.no\)](#)

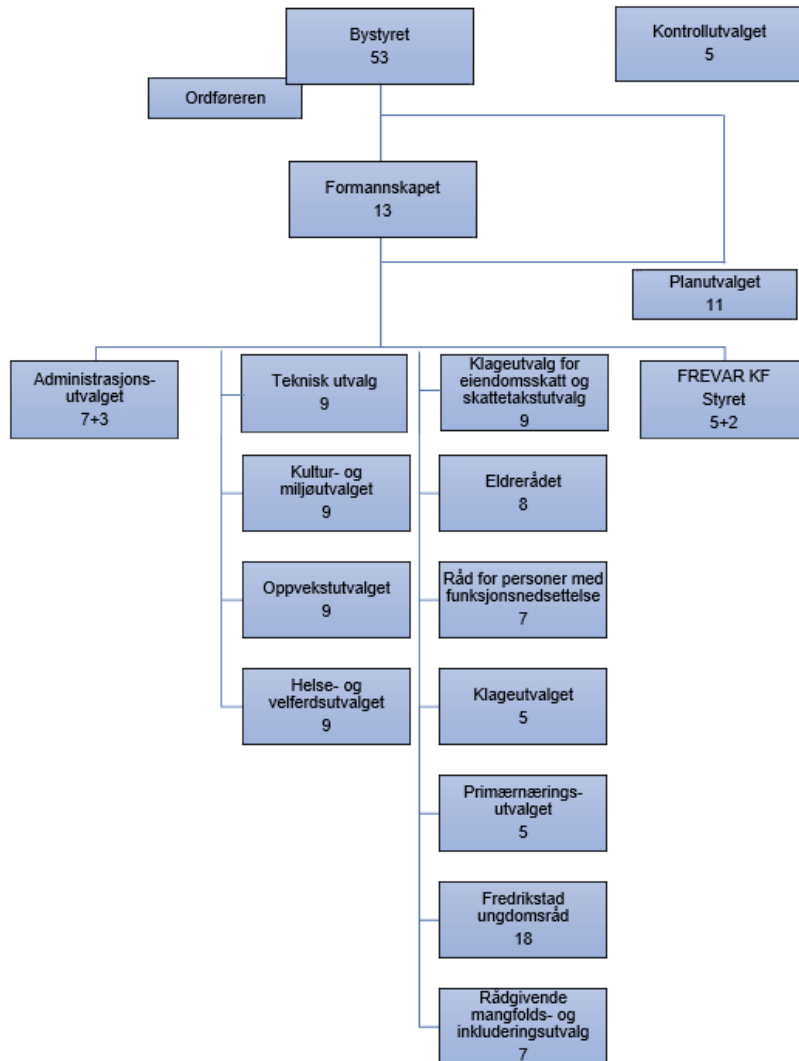
Delegering gir tydelige oppgaver og ansvar

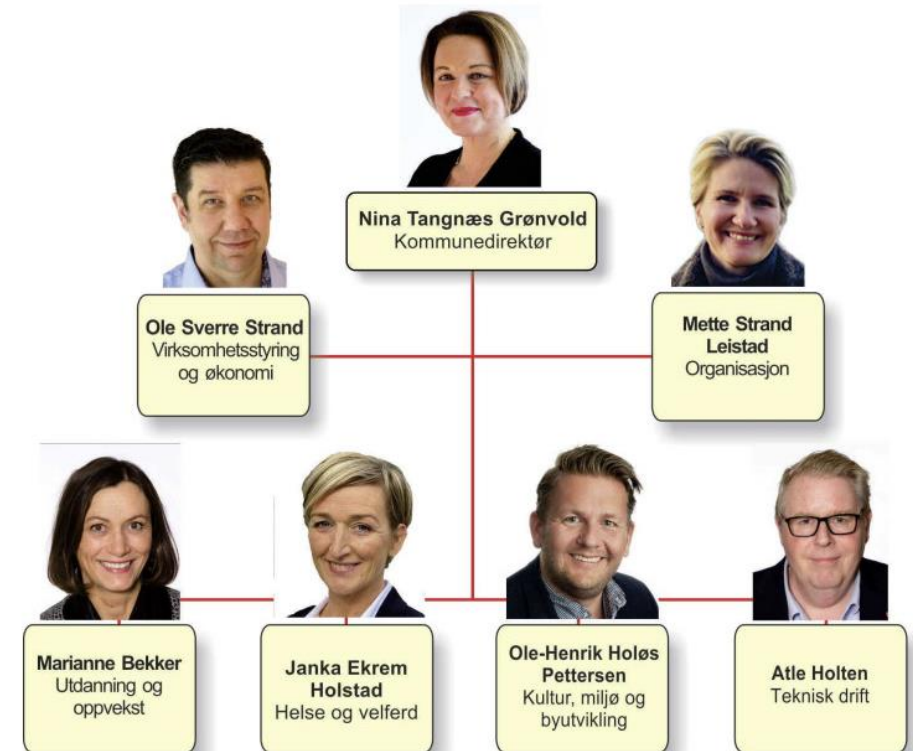
Fredrikstad

Politisk organisering

Figuren nedenfor viser den politiske organiseringen i Fredrikstad kommune ved utgangen av 2022. Tallene viser antall medlemmer i de ulike organene.

Organisasjonskart

Ordførers rolle

- Kommunens fremste folkevalgte
- Ansvar for den politiske arenaen
 - Møteleder
 - Setter dagsorden for politisk arbeid
- Hovedkontakt til kommunedirektøren
- Kommunens ansikt utad, døråpner
- Kan få myndighet til å treffe vedtak i hastesaker og i ikke-prinsipielle saker
- Kan få myndighet til å opprette utvalg
- Har tale- og forslagsrett i alle folkevalgte organer unntatt kontrollutvalget
- I kontrollutvalget har ordfører kun møte- og talerett

23 ~ 27

Foto: Erik Hagen

Refleksjonsoppgave

Snakk sammen på bordet:

Hva kan vi gjøre for å engasjere hele
bystyret?

23

27

Pause

Samspillet de folkevalgte imellom

3

Politisk kultur kan være så mangt

Foto: UK Parlament/Mark Duffy
[Lenke til filmen](#)

Foto: Peter Mydske/Stortinget

Hva skaper trivsel og motivasjon?

- Folkevalgte trives best dersom:
 - debatten er god
 - det er klare politiske skillelinjer
 - rollen som folkevalgt er klar
 - det er et godt samarbeidsklima
 - det er lett å sette dagsorden
 - vervet ikke er alt for tidkrevende
 - ... og de får utnyttet handlingsrommet

Hva kan påvirke kulturen i kommunestyret?

- Politisk klima
- Rolleklarhet
- Informasjon
- Ordfører/møtelederens rolle
- Saksbehandlingsregler i folkevalgte organer
- Politisk organisering
- Fysiske rammer

23 ~ 27

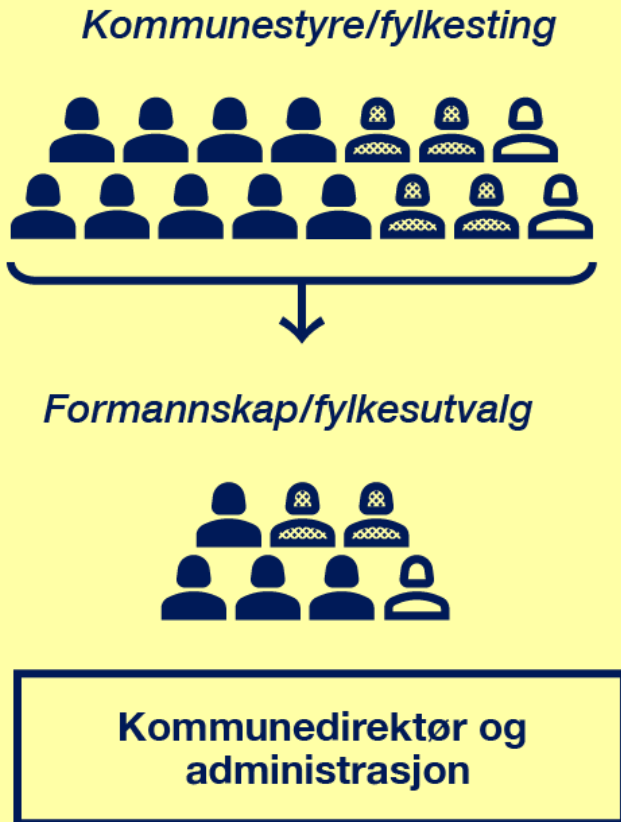
Foto: Siv Dolmen

Formannskap eller kommuneråd – hva er forskjellen?

[Lenke til filmen](#)

Formannskapsmodellen

- **Ideal: Kompromiss og enighet**
- **Formannskapet speiler kommunestyrets sammensetning**
- **Kommunedirektøren er ansvarlig for å utrede saker**

Hvordan får vi det til hos oss?

- «Posisjon» og «opposisjon»?
- Gruppemøter – avgjøres mye på bakrommet?
- Streaming – snakker til et publikum?
- Kommuneloven – setter begrensninger på samhandling?
- Lik tilgang på informasjon?
- Administrasjonens rolle

Folkevalgt på sosiale medier

- Vi er folkevalgte hele døgnet – hva innebærer det?
- Hvordan omtaler du andre?
- Hvordan håndterer vi usakligheter mot andre folkevalgte?

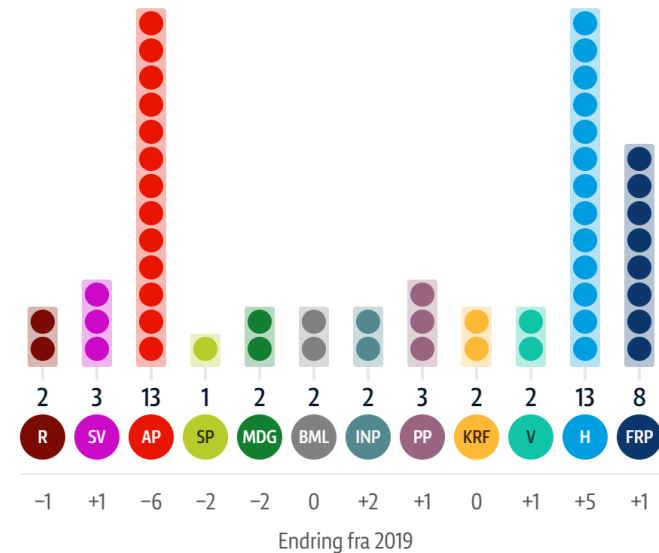
Diskuter ved bordene

Hvordan vil vi ha det i vårt bystyre, og hva er vårt bidrag?

Noen eksempler i plenum

Det nye kommunestyret

Fredrikstad har 53 plasser i kommunestyret. Plassene blir fordelt slik mellom partiene:

23

27

Pause

Samspillet med administrasjonen

4

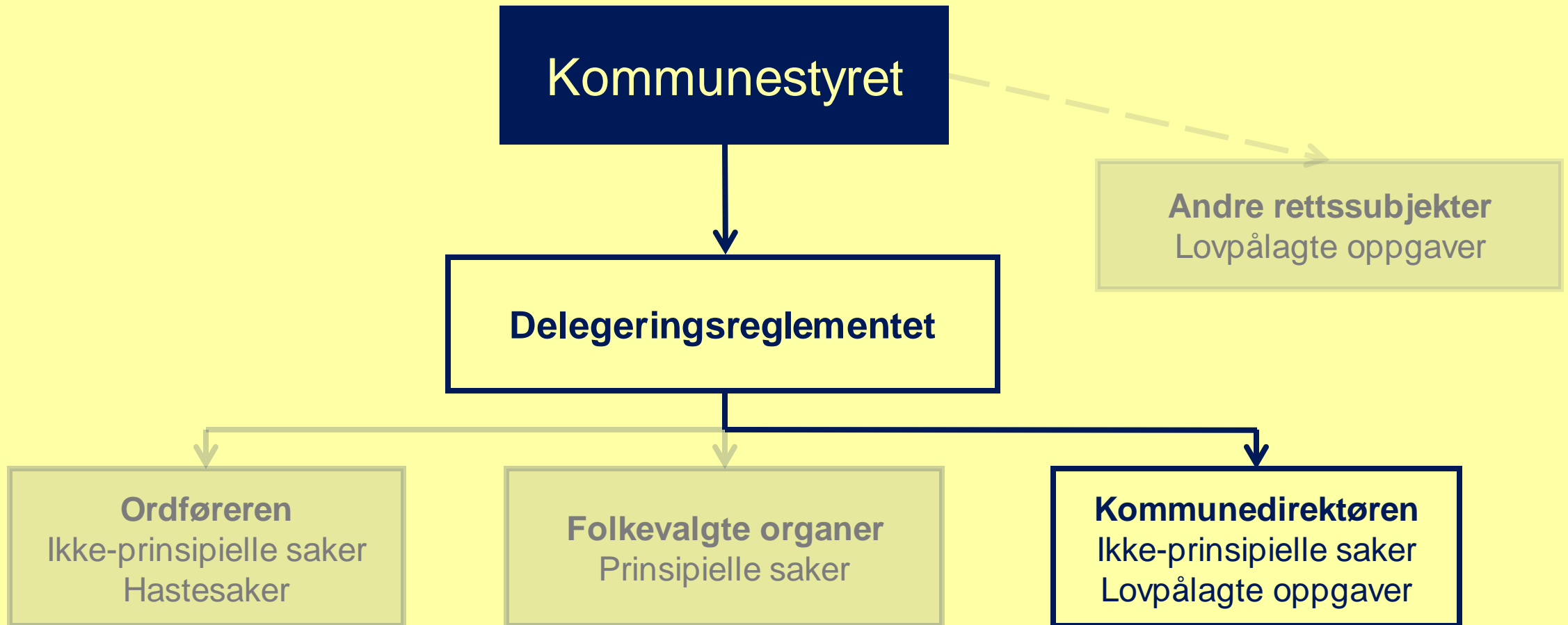
Ett lag med felles oppdrag – ulike roller

Folkevalgte må spille på lag med administrasjonen for å løse kommunens samfunnsoppdrag.

Et godt samspill krever gjensidig respekt og aksept for hverandres roller. Tillit er helt sentralt.

Spill hverandre gode!

Delegering gir tydelige oppgaver og ansvar

Kommunedirektørens oppgaver og ansvar

Lede den samlede administrasjonen
Utrede saker som skal behandles i folkevalgte organer
Iverksette vedtak
Internkontroll og rapportering

Kommunedirektøren

- Ansatt av kommunestyret
- Øverste leder for administrasjonen
- Personalansvar
- Styres gjennom vedtak
- Utredningsansvar for saker som skal til politisk behandling
- Sørge for at vedtak som er fattet gjennomføres
- Kan ta avgjørelser i saker som ikke er av prinsipiell betydning

Foto: Ida Drønen

Kommunedirektørens lederrolle

Kommunedirektøren har et drifts- og samordningsansvar for

- tjenesteutvikling
 - organisasjonsutvikling
 - samfunnsutvikling
 - økonomistyring
- } Etter mål som kommunestyret setter

Ledelse handler også om å lage større prosesser og legge til rette for mestring, motivasjon og utvikling av kompetanse.

Tiltak for god samhandling

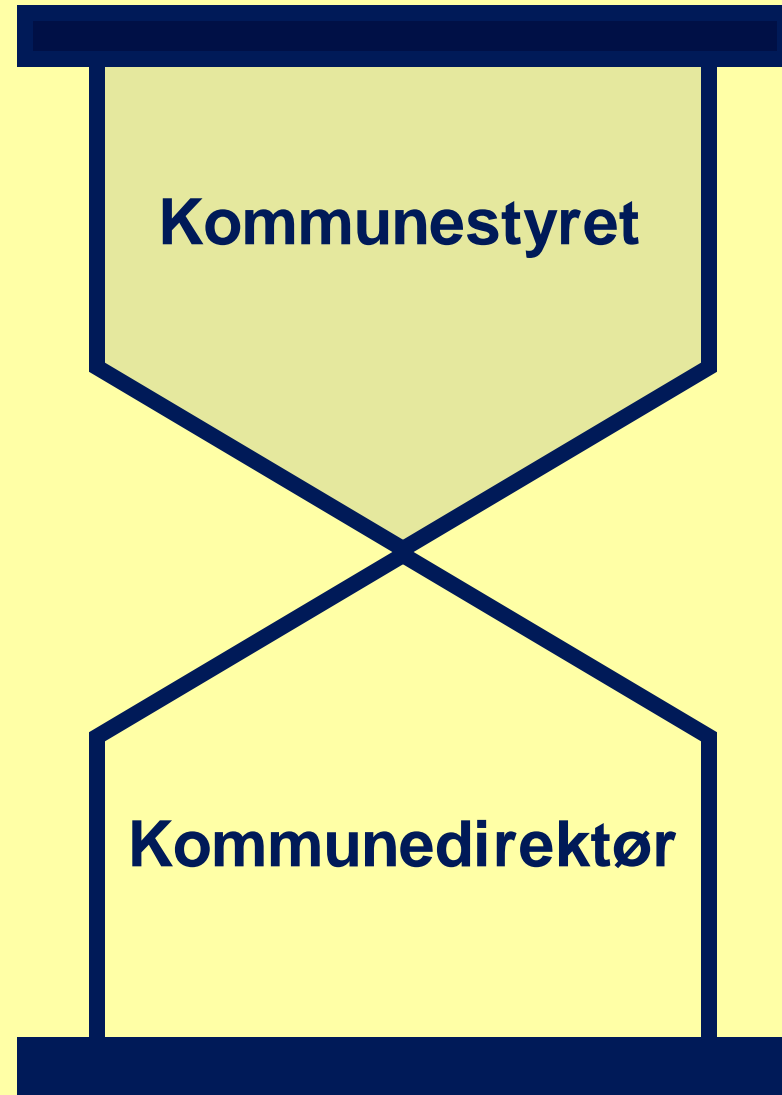
- Godt politisk klima
- Omforent rolleforståelse
- Evalueringer av delegerings- og innstillingsreglement
- Gode rutiner for rapportering
- Når skal folkevalgte involveres?
- Tydelige vedtak
- Åpne samtaler mellom de folkevalgte og administrasjonen
- Samme informasjon til alle folkevalgte til samme tid

23 ~ 27

Foto: Siv Dolmen

Noen ganger er skillet tydelig

På andre områder kan skillet være mer utydelig

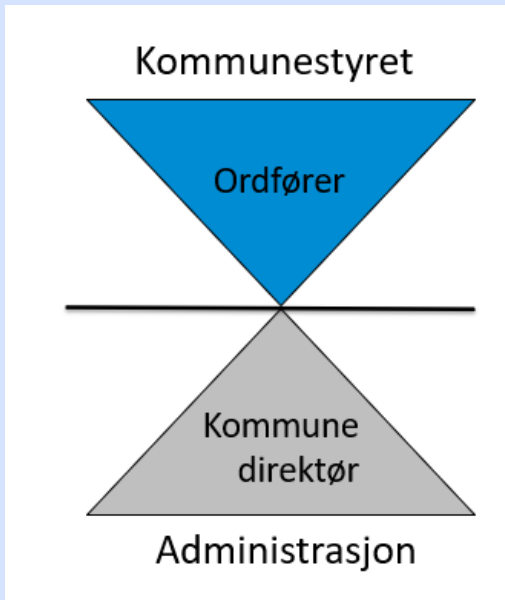
Kommunestyret

Kommunedirektør

23 ~ 27

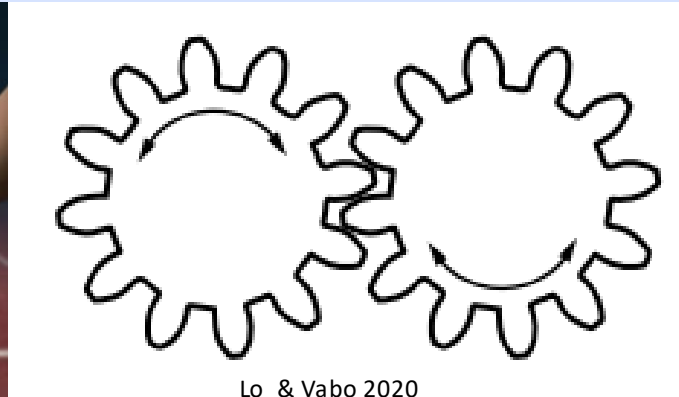
Ansvarsfordeling og rolleforståelse politikk/administrasjon

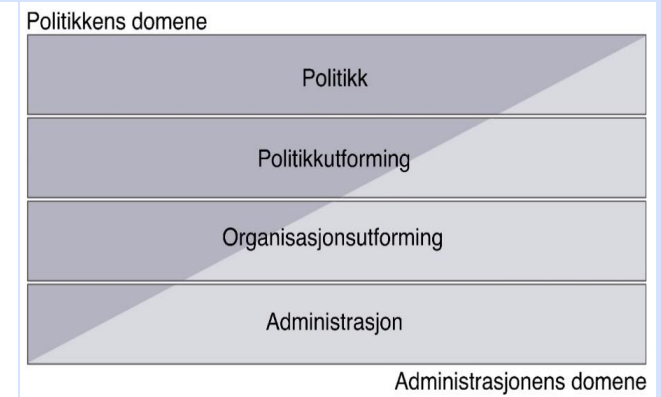
Kommuneloven 1992

Foto: Shutterstock

Lo & Vabo 2020

UiA 2021

Forventningsavklaring

Folkevalgte

Hvilke forventninger har vi til administrasjonen for å få til et godt samarbeid?

Bli enig om tre punkter som kan løftes i plenum

Administrasjonen

Hvilke forventninger har vi til de folkevalgte for å få til et godt samarbeid?

Bli enig om tre punkter som kan løftes i plenum

Godt samspill

Alt folkevalgt lederskap er avhengig av et godt samspill med administrasjonen.

Sentralt er

Tillit

Tydlig rolleforståelse

Gjensidig respekt

Tydelige mål – tydelig delegering – utviklingsprat

Avklare forventninger

Avklare form på kommunikasjon m.m.

Ville hverandre vel

Arbeitsgeberrollen

Hva innebærer kommunestyrets arbeidsgiverrolle?

[Lenke til filmen](#)

Bystyret som kollegium har det
øverste arbeidsgiveransvaret
for alle ansatte i kommunen

Hva innebærer kommunestyrets arbeidsgiverrolle?

Partssammensatt utvalg

- Obligatorisk
- Representanter for arbeidsgiver og arbeidstakere
- Kommunens arbeidsgiverpolitikk
- Løpende personalansvaret ligger etter loven til kommunedirektøren

Kommunedirektøren har det løpende arbeidsgiveransvaret

Ansette,
suspensjon,
oppsigelse
og avskjed

Innvilge /avslå
permisjons-
søknader

Lede den
samlede
administrasjonen

Oppfølging av
sykefravær

Fastsette lønn

Arbeidsgiveransvaret for kommunedirektøren

- Bystyret er arbeidsgiver for kommunedirektøren
- Ordfører et særlig ansvar, men må sikre bred forankring i kommunestyret
- Oppfølging av arbeidsgiveransvaret er viktig for å bygge tillit, få til et godt samspill og forebygge konflikter

Veien videre for Fredrikstad

Veien videre for Fredrikstad

Hva gjør vi etter dagen i dag?

23

27

Takk for oss

KS ønsker alle lykke
til!

